ఆంధ్రపత్రిక ★ సారస్వతానుబంధం

1953 సం॥ ఏప్రిల్ నెల 19-వ తేదీ, ఆదివారము

ప్రహూ ప్రకటనతో దక్షిణాదిలో ప్రత్యేక ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడుతుందని ఆశపడిన ఆంధ్రులకు ఆ ఆశ అడియాసలయింది. ఆంధ్రులు ఆశపడినట్లు ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడకపోవడం వల్ల ఆంధ్రులకు కలిగిన నష్టం ఏమీ లేదు. ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏర్పడితే ఆంధ్రులకు ఎన్నో లాభాలు కలుగుతాయని ఆశపడ్డారు. ఆ ఆశలు నెరవేర

వంటలక్క

(7-వ పేజీ తరువాయి)

సుభద్రమ్మగారు రేపు వస్తుందనగా ఆ క్షణంలోనే కాత్రి; మరుగాడు చాలా కొందరగా కాపలకిందనీ, దుట్టా లాస్తున్నారని, రంగమ్మగారితో లక్ష్మి మరీ మరీ చెప్పింది. "మీరు యిన్ని పాట్లు పెప్పాలా! పెందలకడే వస్తా" అంటూ రంగమ్మగారు వెళ్ళిపోయింది.

ఆ రెండ్ల జాతరలూ ఒక గంటలు ఇండికి లూకూలాపు పైపు మనుకు వెళ్ళి సుభద్రమ్మగారిని, పిల్లలను యింటికి తీసుకు వచ్చాడు. ఇంటికొచ్చేసరికి అయిదున్నరయింది. అప్పటి నుంచి పిల్లలు లేకుండా లక్ష్మి, సుభద్రమ్మగారు ఏవేవో కబుర్లు చెప్పుకుంటుంటే పరికి తెల్లవారింది.

లక్ష్మి అందరికీ కాఫీ కాచి ఇచ్చి రామారావు హోటలుకు వెళ్ళి యిడ్లీ తీసుకువచ్చాడు. అక్కడికి కాఫీలు పూర్తయినాయి.

సుభద్రమ్మగారు కొంతసేపైన తరువాత తుడికట్టుకు ప్రయత్నంలో పుండగా కనిపెట్టి, "నన్ను చిన్న పనిచేస్తుంది, కంటబడియం ఏ విచారం లేదని, అనిన, సుచిగా, మడితో పని చేస్తుందనీ" లక్ష్మి బ్రతిమాలి చెప్పిన మీదట సుభద్రమ్మగారు తుడికట్టుకు పే ప్రయత్నాన్ని విరమించింది.

ఎనిమిది గంటలైంది. పిల్లలు బయట గోలచేస్తూ ఆడుకుంటున్నారు. లక్ష్మి సుభద్రమ్మగారు హాల్లో పడ్డారు. వాళ్ళ సంభాషణ తెరగడంలేదు. రామారావు ఆఫీసు కాగితాలను చూస్తున్నాడన్న మాటేగాని మనస్సిక్కడ లేదు. రాలా ఏడున్నరకల్లావచ్చే రంగమ్మగారు ఇంకా రాలేదు; అనిన వస్తుందో రాదో, రాకపోతే ఏమిటి చేయడం. పట్టాలుకూడా కట్టిరి అనుకుంటూ ఆలోచనలో పడ్డాడు.

కొంతసేపైన తరువాత అనుకూల సమయం కనుక్కొన్నాడని శ్రీ క్షత్రియ ముగా చేసుకుని బయల్దేరేడు. విధిసమ్మం దాకా వెళ్ళేసరికి రంగమ్మగారు ఎదురైంది. బ్రతికంతా అనుకుని శ్రీ క్షత్రియంతోనే పంపెపాలికి అభీసువదిలో నిమగ్నమయ్యాడు.

పంటావిడ వెళ్ళగానే పంటేంట్లోకి వెళ్ళకుండా లక్ష్మి జగ్గరకువెళ్ళి ఏడవడం ప్రారంభించింది, లక్ష్మికి ఏమి అర్థంకాలేదు. "ఎమిటే! సంగతేమిటో చెప్పండి" అంది.

"రాత్రి యిక్కడనుంచి వెళ్ళేసరికి మా తిమ్మాడు పని పోయా పని క్రమం కొచ్చిందమ్మా. తల్లితోడుగా మాస్తున్నాడు" అంటూ ఏడవడం ప్రారంభించింది.

"పూరుకోండి,ఏంచేస్తాం. ఘటాలు అశాశ్వతమన్నారు." అంటూ లక్ష్మి సుభద్రమ్మగారు అరగంటసేపు అనిన మీ పిచార్చి తరువాత అనిన ఏడుపు స్వరం కొంచం తగ్గింది.

"ఈపూట అక్కడకు వెళ్ళన్నా వమ్మా పరిగా అయిదోవాటికి వస్తా ను. అంబాకా కాస్తమీటు చేసుకో వాలి" అంది.

"సరే! అట్లాగేలెండి. అవస్థలపేని అందరికీ వస్తాయి" అంది సనుదా యిస్తున్న స్వరంతో లక్ష్మి

"వస్తానమ్మా" అంటూ రంగమ్మ గారు కళ్ళను చీరకొంగుతో వొత్తు కుంటూ వెళ్ళిపోయింది.

లక్ష్మి పైకి బాగా పేపట్లాడి వస్తుటికిని లోపల అనేవక పడిపోయింది. పంటమనిషిని పెట్టుకున్నాను నే హోదాను చూపించాలని పులబాట పడుతున్న తనకి యిదేమిటి భగవంతుడు పరీక్ష కాబట్టే. అయినా అనిన తిమ్మడూ యిప్పుడే చావాలి ఎంకి ఇంకా రెండురోజులుండే వస్తే పోయేది కాదూ! ఇంతకీ యిదంతా తన కర్మ. పంటమనిషి పెట్టుకున్న అదృష్టవంతురాలని అనిపించుకునే భాగ్యం తనకి లేదు. లక్ష్మిదిగారుబడి ఏదో ఆలోచించ మొగింది.

సుభద్రమ్మగారు లక్ష్మి బాలకాన్ని కనిపెట్టింది లేచి లక్ష్మి దిగ్గరకు వెళ్లి అయినా నీకు నిచ్చి కాకపోతే పంట మనిషెందుకోడబ్బు దండక్కి. పోయి గా పంట చేసుకుని సుఖంతో తిని అయ నకింత పెట్టేదానికి అడ్డమైన ముండల చేతికూడు తింటం ఎందుకమ్మా. పంట మనిషిని పెట్టుకునే అలవాటు మన కుటుంబంలో లేదు. ఈ అలవాటు నీ కెట్లా వచ్చిందే చీ! చీ! అసహ్యమన్నా లేదమే!... అయిపోయిందేదో అయిపోయిందిగాని యిహమంచి ఆ ముండని మాన్పించేయి... ఆ! ముడి కట్టుకుంటున్నాగాని కూర తరిగిద్దు గానిలా! అంటూ లక్ష్మిని లోపలకు తీసుకు వెళ్ళింది.

ఇదంతా వింటున్న రామారావుకు భలే సంతోషమేసింది. ఇంకా బాలు సుముక్కలు చెప్పమ్మా చెప్పు అందామనుకున్నాడు కాని, అల్లుడు పరాధీనుడు తక్కువైన పనేమోనని మానేశాడు.

ఆరోజు సాయంత్రం రామారావు తన భోదుకు మోహనను తీసుకుని మేనేజరు వరప్రసాదరావు గారింటికి వచ్చేడు. ప్రసాదరావుగారికి రామారావు కూడా ఉద్యోగిరూపకమైన పరిచయం, స్నేహం మాత్రమేగాక కొంత దూరపు చుట్టరికం కూడా వుండటంవల్ల వారింటికి తిరచు వెళ్లివస్తుంటాడు.

రామారావు, ప్రసాదరావుగారు పైడాబామీద కూర్చుని లోకాభిరామాయణం, పిచ్చా పాటీ మాట్లాడుకుని పరిక్షి పం ద్రదు ఆకాశంమీదకు వచ్చాడు. ప్రసాదరావుగారు టయిం చూచుకుని భోజనానికి లేచాడు. రామారావు కుమారుడు మోహన్ అకలని ఏడవటం ప్రారంభించాడు. త్వరగా యింటికి తీసుకువెళ్ళి అన్నంపెట్టేస్తానని ఎంత బ్రతిమాలినా వూరకోవడం లేదు. కుర్రాడికి యిక్కడే అన్నం పెట్టించి తీరాలన్నాడు ప్రసాదరావుగారు.

ప్రసాదరావుగారి కుర్రాడిని తన తో భోజనానికి తీసుకువెళ్లేడు. రామారావు కూడా ఆయన వెంబడే కాళ్ళేడు

ప్రసాదరావుగారు మడికట్టుకుని భోజనానికి కూర్చున్నాడు "అలా పీటమీద కూర్చోవోయి నువ్వు" అన్నాడు రామారావువైపు తిరిగి సారీ ఇంతకాడ జాకోసంకని పెట్టుకు కూర్చుంటారు". అన్నాడు రామారావు.

"భోజనం చెయ్యకపోతే మా నిశ్చ మీవాడు అన్నం తినకి పరక్కన్నా కూర్చో అన్నట్టు మీయింట్లో వంటావిడ వుండికాకోబోలు" అన్నాడు ప్రసాదరావుగారు "ఆ! ఏం వంటావిడ లెండి" అన్నాడు రామారావు పీటమీద కూర్చుంటూ పడ్డన అదివరకే చేసి వుండి టంవల్ల ప్రసాదరావుగారు భోజనం ప్రారంభించారు

"అ జే మిటో యి అలా అంటు న్నావ్" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా

"కాకపోతే ఏమిటి చెప్పండి? వంటమనిషిని పెట్టుకోడమనేది నిజంగా పూర్వ జన్మలో చేసుకొన్న పాపమేనని చెప్పచ్చు. అడ్డమైన చేతులతో వొడ్డం చేసినా మనం మాట్లాడకూడదు అజమిటంటే మనిషన్నా మాకెక్కువకుర్చిం తెలుసులే అంటూరు" అన్నంగాని, కూరలుగాని మంచిగా వొండితే మనకు పడ్డన చేస్తారు. అదైనా సరిగ్గా వడ్డన చెయ్యరు. మంచిరొట్టె, తరువాతకొట్టె, తరువాతమరికొట్టా... యిలా వాళ్ళప్రాణంతో పోయేటట్టు ఏడుస్తారు. విడియవుమనిపైకే బయంగా అన్నంలేదు కాకుండ్లు అనుకుంటాడు. కాని తుదకాడు గిన్నెలు, గిన్నెలు మిగిలిపోతుంటుంది. పనిమనిషి గారికి. అంటే ఈ వంటమనుషుల మాటలు మనకు సామ్యమ్మ మనం తిప్పేస్తాం కేవలమ్మ మాట. ఇదివాళ్లు లాంటికి తీసుకుని వెళ్లేసరికి అంతేవుంటుంది. పుల్పో పప్పో చేసికుంటాడు. వంటకి చ్చిం దాంట్లో మినుప్పులోపడం, మాటకట్టు కాని జాడ్లోబాపుపోడం, ఎంతో ఆడ వాళ్ళయినా జాడ్లోకూడా ఎక్కడ పరీక్ష చేస్తాడు కెప్పంకికి ఇదంతా పల్ల నుంకు, మక్కు పాడి మొదలను దురల వాట్లు వంటలక్కకు పుట్టుకతోనే వచ్చినట్టయ్యాయనిపిస్తుంది.అవన్నీ తట్టు కుంటే అసలు అన్నమేసిన బుద్ధిగాడు అందుకనే వంటమనిషిని పెట్టమని మా అనిన ఎంతబ్రతిమాలినా మొట్ట మొదట్లో నేను ఒప్పుకోలేదుగా! తరువాత తరువాత వంటలక్కను పెట్టడం విన యమునురించి, మా అనిడకు వాకు రోజా రోజుకు తిగాపాలంగా పు న్నా యి. ఆడవాళ్ళు ఏపట్టుపడితే అపట్టు పరిగి తీరాల్సిందే. మంచో చెడో వారికి వాటు నిర్ణయించుకోలేదు. మనం చేసితే నిసరు. వాళ్ళ మిండిపట్టే వాళ్ళ పి. అందుకనే పూనాలంతా చేసికని పిపారి అనుభవమైతే తెలిసివస్తుంది గదా వి వంటలక్కను పనిచ్చాను. రెపు చుట్టాలు వస్తున్నారు పెందలకడే రమ్మని మా అనిడ చెప్పిందో లేదో, పరిగ్గా చుట్టాలవచ్చి మా కోసం గానే తమ్ముడుపోయాడని కబురొచ్చిం వని చెప్పి వెళ్లిపోయింది. అక్కడ రలకు, పండుగలకు వంటమనుషులకి పూర్తిగా సరులుకోవాల్సిందే. వాకు ఏ పి మి మంలో మా పెస్తాలో తెలుసుకోవడం బ్రహ్మకు కూడా తరంకాదు" అన్నాడు రామారావు.

"వంటలక్కను పెట్టుకుంటే అన్ని కష్టాలున్నాయని వాకు తెలియ నే తెలియదాయి. ఏదో మా అమ్మగారు బ్రతికివుండినాకట్టి యిన్నాళ్ళమంచి వంటలక్క అవసరంతో పోయింది. అనిడ నిన్న వూరికెళ్లింది. ఇంకా వాలుగురోజులకుగాని రాదు. నిన్న ఒక్కరోజు కోసంతోటో మా అనిడ మంచిపెక్కింది. అలవాటు లేనివాళ్ళకు అంతే. నిన్నరాత్రంతా తిరిగి తిరిగి చివరకు రంగమ్మ అని అనిడను రోజాకు రూ పాయి చొప్పున కుదిర్చాను. అదైనా అనిడ ఎక్కడో చేస్తోందిట. ఏదో పాపుచెప్పి అక్కడ మానేసివస్తానంది. ఇంకోకరి ఇంట్లో చెప్పున్నామెకు మాన్పించడం ఇష్టం లేకపోయినప్పటికీ అవసరాన్ని బట్టి పనిచేస్తాన్నాను. అనిడ పొద్దు పనిచ్చే పరికే 9 గం అయింది" అన్నాడు ప్రసాదరావుగారు.

"అయితే ఈవిడ వంటా పి డా! నేను యింటాకనుంచీ మీ అమ్మగారెమో వస్తుంటున్నా".

"కాదాయి" అన్నాడు.

'రంగమ్మ' పేరు వినేసరికి రామారావుకు కొంచం అనుమాన మే కలిగింది కొంతసేపే అనిడ తినిట్లో మా నే శ వాడి కొదుగదాని. అనిడవైపు తిరిగి చూచాడు. మొఖంవిండా, తలమీద మనుకుకప్పుకొని వుండడంవల్ల చీకట్లో పరిగ్గా కనబడడం లేదు.

"రంగమ్మగారు! మజ్జిగపోయండీ" అన్నాడు ప్రసాదరావుగారు.

రంగమ్మగారొచ్చి మజ్జిగపోస్తున్నప్పుడు రామారావు చూచాడు. అనిడ తన ఇంటమనిషే! పొద్దు వ తన తమ్ముడు చనిపోయాడని చెప్పి ఇక్కడెలా వంటచేస్తోంది? . అదంతా అబద్ధమే అయి యు ఇటు ంది వంటమనుషులు తమ చుట్టాలు చనిపోయారని అబద్ధాలు కూడా ఆడ్తారన్నమాట. ఎంతపని జరిగింది! చూస్తూ చూస్తూ తన కంట్లో కారం కొట్టేసింది అనుకున్నాడు. ఈ ఆలోచనలో రామారావుకు నవ్వు అగ లేదు, గట్టిగా నవ్వేశాడు.

"ఆ మిటో యి అని నవ్వేవు" అన్నాడు ప్రసాదరావుగారు, రామారావు వంక చూస్తూ.

"ఆ! ఎమిలేదు మీ వంటలక్క రంగమ్మగారు, పొద్దున మాయింటికి వచ్చి తన తమ్ముడు చనిపోయాడని పూరికి వెళ్తున్నానని చెప్పిన మా వంటలక్క రంగమ్మగారే" అన్నాడు.

"ఆ! నిజంగానా" అన్నాడు ఆశ్చర్యంగా.

"ఏమిండీ! రంగమ్మగారు! తమ్ముడికి దహనసంస్కారాలు జరిపించబడుండా వచ్చేశారేం. పాపం మీకు తల్లి తోడుగా వుంటున్నాడు కూడా" అన్నాడు వెటకారంగా.

రంగమ్మ ఏమీ మాట్లాడలేక పోయింది. అక్కడుంటే తనకి ఇంకా అవమానం జరుగుతుందే మోనని మొఖంవిండా సుముకుకప్పుకుని దొడ్లోకి వెళ్లిపోయింది.

ఇదంతా చూస్తున్న ప్రసాదరావు గారికి నవ్వు ఆగలేదు. భోజనం పూర్తయ్యేంతవరకు నవ్వుతూనే వున్నాడు. జారికోగాటు రామారావు నవ్వుతూనే వున్నాడు. ఇలా వుంటాయి చేటి వంట లక్కలు.

మద్రాసు, ఏప్రిల్ 17. ఏప్రకేశ్వరం సూత్రధారం పండిగ ఇండియన్ శ్రీ సి. కేపాదకారంకు మే 1 తేదీనుండి 2 నెలలు కేంద్ర మంత్రిగా తెలుగు కేంద్ర మంత్రి కాగా తెలుగు కేంద్ర మంత్రి కాగా తెలుగు కేంద్ర మంత్రి కా